

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 263

van **IMMANUEL DE REUSE**

datum: 13 december 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Marmerkreeft - Bestrijding

De laatste jaren rukt de marmerkreeft verder op in Vlaanderen. De kreeft, een niet-inheemse rivierkreeft, is zo ook de meest recente aanwinst op de lijst van invasieve rivierkreeften in Vlaanderen. Deze soort is erg schadelijk voor de biodiversiteit, zo getuigt Kevin Scheers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek: "Marmerkreeften zijn omnivoren, die eten echt alles. Ze eten alle vegetatie weg en ook viseitjes, amfibie-eitjes, kleine vissen en insecteneieren. Waardoor op het einde van de rit meestal enkel kreeft overschiet omdat alle andere dieren en planten kunnen verdwijnen. De marmerkreeft kan zich zeer snel voortplanten en vermenigvuldigen. Op een paar jaar kan je gaan van één beest naar ettelijke biljoenen, dat kan heel snel gaan."

De eerste waarneming bij ons dateert van vijf jaar geleden, op het Provinciaal Domein van Kessel-Lo. Nadien werd de soort ook gevonden in Heverlee, Wolvenberg, Schoonselhof en Genk. Ook de parkvijver van het Normandpark in Middelkerke bleef niet gespaard van de intrede van de invasieve marmerkreeft. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft daarom aan de gemeente Middelkerke gevraagd om de marmerkreeften te verdelgen. De gemeente gaat echter niet in op dit verzoek: "Op vandaag gaan we daar niet op in omdat dat een serieuze kost met zich meebrengt en we de manschappen niet hebben om dat te doen."

1. Hoe evalueert de minister de reactie van de gemeente? Werd hieromtrent al overleg gepleegd met de gemeente, of zal verder overleg hierover binnenkort plaatsvinden?
2. Acht de minister het opportuun om hier vanuit Vlaanderen zelf middelen voor vrij te maken, om de marmerkreeft in de parkvijver van het Normandpark in Middelkerke te verdelgen? Zo ja, hoe en wanneer zal dit precies aangepakt worden, en welke middelen worden hiervoor precies vrijgemaakt?
3. Is er in de zaak Middelkerke een rol weggelegd voor de provinciale commissie van de ratten- en exotenbestrijding, of is er enig overleg met deze commissie? Welke rol is dit concreet?
4. Op welke andere locaties, naast die welke al vermeld zijn in de vraagstelling, werd de marmerkreeft in Vlaanderen nog waargenomen? Wat doet de minister precies om de vermenigvuldiging van deze soort tegen te gaan?
5. Zijn de verschillende populaties marmerkreeften, die opdoken op de locaties vermeld in de vraagstelling, alsook voor het antwoord van de minister op de vierde vraag, ondertussen al allemaal verdelgd? Zo niet, waarom niet? Waar deed de gemeente/stad dit zelf, en waar werd dit geregeld door de Vlaamse Regering/agentschappen? Wat was de precieze reden waarom de gemeenten/steden dit eventueel niet zelf deden?

ANTWOORD

op vraag nr. 263 van 13 december 2022

van **IMMANUEL DE REUSE**

1. Ik betreur de reactie van de gemeente evenals de gelatenheid van de gemeente omtrent de exotenproblematiek in het algemeen. Deze problematiek kan enkel worden aangepakt als alle terreinbeheerders hun verantwoordelijkheid nemen. Dit kan gaan om concrete bestrijdingsacties, maar ook om preventie en sensibilisering. Met betrekking tot preventie en sensibilisering kunnen lokale besturen een belangrijke rol spelen. In juni 2022 hebben er reeds gesprekken plaatsgevonden tussen het ANB en het CBS waarin ze toen eveneens niet bereid waren actie te ondernemen. Vanuit de Vlaamse Overheid is er nog steeds bereidheid hier over samen te zitten om een wenselijke oplossing uit te werken.
2. Momenteel wordt er een algemeen beleidskader uitgewerkt voor de aanpak van invasieve uitheemse soorten. Er zal eveneens een beheerregeling worden uitgewerkt rond invasieve uitheemse rivierkreeften. Of en welke middelen vanuit Vlaanderen hiervoor zullen worden vrijgemaakt, is nog niet bekend.
3. Ratten- en exotenbestrijding in de onbevaarbare waterlopen in de regio van Middelkerke wordt behartigd door de Middenpolder. Het beheer van de Warandevijver behoort niet tot hun bevoegdheid. Inmiddels hebben zij ook hun bezorgdheid laten weten omtrent de verspreiding van de marmerkreeft vanuit deze haard. Daarom zal het ANB de Middenpolder betrekken in de verdere aanpak van deze situatie.
4. Er zijn momenteel geen andere locaties van deze soort bekend naast degene die eerder vernoemd werden. Populaties van de marmerkreeft zijn van al deze locaties bekend, behalve van bij Genk. Daar werd de soort éénmalig waargenomen, maar we hebben geen weet of daar een populatie voorkomt. In het verleden is deze soort al verward met de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft (*Faxonius limosus*), een andere soort van de unielijst die echter al wijdverspreid is in Vlaanderen.

In het algemeen beleidskader rond de aanpak van invasieve uitheemse soorten is een prioritering opgemaakt waarin deze soorten staan gecategoriseerd. De marmerkreeft is een soort die sporadisch in Vlaanderen voorkomt in geïsoleerde haarden. Bij de bestrijding van deze soort dienen die locaties prioriteit te krijgen van waaruit het hoogste risico voor verdere uitbreiding van de populatie bestaat – zoals de haard in Middelkerke. Binnen de op te maken beheerregeling (zie vraag 2) zal concreet worden uitgewerkt hoe marmerkreeft in Vlaanderen dient te worden bestreden.

De soort is ontstaan in de aquariumhobby en de haarden zijn met zekerheid ontstaan als het gevolg van het dumpen van ongewenste of "overtollige huisdieren". Hiertoe zullen er ook sensibiliseringscampagnes worden uitgewerkt om deze praktijken tegen te gaan.

5. Op heden werden er in Vlaanderen nog geen populaties van marmerkreeft verdelgd. Het soortenbesluit legt de verantwoordelijkheid voor bestrijding in de eerste plaats bij de terreineigenaar of -beheerder. De terreinbeheerders voor de haarden in kwestie zijn lokale besturen, provinciale besturen en middenveldorganisaties. Op één locatie wordt de populatie beheerst via het uitzetten van fuiken. Bij de ontdekking van de haard in Middelkerke heeft het INBO een 'Advies op eigen initiatief' opgesteld waarin de risico's en de beheermogelijkheden staan vermeld. Dit advies is overgemaakt aan de Provincie

West-Vlaanderen en het lokaal bestuur van Middelkerke. Tevens is het officieel gepubliceerd op 12 december 2022 (Steen et al, 2022) en vrij te raadplegen op de website van het INBO.

Referentie:

Steen F., Scheers K. & De Knijf G. (2022). Advies over de bestrijding van de invasieve marmerkreeft in het Normandpark van Middelkerke (Adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek; nr. INBO.A.4534). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel, <https://www.vlaanderen.be/inbo/en-GB/publications/advies-over-de-bestrijding-van-de-invasieve-marmerkreeft-in-het-normandpark-van-middelkerke>